

Innhold

INTRODUKSJON	19

Kapittel 1

Introduksjon til missiologi som disiplin	21
<i>Kari Storstein Haug og Frank-Ole Thoresen</i>	
Innledning	21
Missiologifagets historiske fremvekst	22
Missiologifagets historie i Norge	23
Ulike tilnærminger innen faget missiologi	25
Missiologi i dag: Krise og reorientering	26

BIBELSKE OG TEOLOGISKE PERSPEKTIVER PÅ MISJON	31

Kapittel 2

Bibelen som en fortelling om Guds misjon	33
<i>Sverre Bøe</i>	
Innledning	33
Det gamle testamentet	34
Utgangspunktet: Gud Skaperen	34
Utvalgt til å være Guds medarbeidere: Gave og oppgave	35
Den ene Gud og de mange gudene	36
Israels frigjøring fra slaveriet i Egypt: Exodus	37
Israels historie - og de andre folkeslagene	37
Oppsummering om misjon i GT - og et fremblikk	38
Det nye testamentet	39
Jesus i de fire evangeliene	39
Jesu misjonsbefalinger	41
Apostlenes gjerninger: Pinse og urkirken	42

Paulusbrevene	44
Oppfordret Paulus sine menigheter til misjon?	46
Andre brev i NT	47
Johannes' åpenbaring: Mission soon completed!	48
Avslutning	49

Kapittel 3

Misjonsteologi og misjonal teologi	50
<i>Tormod Engelsen</i>	
Innledning	50
Kristen virkelighetsforståelse	51
Den treenige Gud – Faren, Sønnen og Den hellige ånd	52
Mennesket – skapt og falt	53
Guds store frelsesplan	55
Utvelgelsen av Israel	57
Sendelsen av Jesus Kristus	59
Inkarnasjonen	60
Jesu person og liv	62
Jesu ord	64
Jesu jordiske gjerning	71
Jesu gjerning gjennom døden, oppstandelsen og himmelfarten	79
Sendelsen av Den hellige ånd	82
Sendelsen av kirken	86
Den misjonale kirkens kjennetegn og egenskaper	88
Avslutning: En misjonsdefinisjon	96

HISTORISKE PERSPEKTIVER PÅ MISJON

Kapittel 4

Historiske perspektiver på misjon	99
<i>Kenneth Fløistad Ellefsen</i>	
Innledning	99
Oldkirken (cirka 33–500)	99
Forutsetninger for kirkens raske utbredelse i oldkirken	99
Misjon i alle himmelretninger	100
Misjonsstrategi	103
Forkynnelse og apologetikk	104
Et omsorgsfellesskap	104
Hvem drev misjon i oldkirken?	105

Kristendommen blir riksreligion (fra 325)	106
Middelalderen (cirka 500–1500)	106
Folkevandringer og stammemisjon	106
Utfordringen fra islam	109
De østlige kirkenes misjonsinnsats	109
Reformasjonen	112
Martin Luther	112
Jean Calvin	114
Katolsk misjon (1492-1700)	115
Kolonimisjon	115
Katolsk misjonsteologi i utvikling	116
Fremveksten av protestantisk misjon (1600-1800)	118
Den lutherske ortodoksi – misjonstankens avsporing	118
Den lutherske pietismen	119
William Carey og misjonstankens gjennombrudd i engelsk kirkeliv	121
1800-tallet: Misjonens århundre	122

Kapittel 5

Økumeniske perspektiver på misjon

Rolf Kjøde

Innledning	125
Ved et tidsskille	126
Det internasjonale misjonsrådet	127
Misjonsøkumenikkens sekulære vending	129
Evangelikal misjonsøkumenikk samler seg	130
Katolsk misjonsøkumenikk i endring	132
Justeringer i det kirkeøkumeniske paradigmet	133
Den hellige ånd og treenigheten	135
Konvergerer eller divergerer misjonsparadigmene?	137

Kapittel 6

Historiske perspektiver på norsk misjon

Ingunn Folkestad Breistein og Kristin Norseth

Innledning	140
Teologiske og historiske forutsetninger for misjon	141
Dansk-norsk statsmisjon – fra cirka 1700 til 1814	143
Storhetstiden – fra cirka 1814 til 1945	145
Begynnende virksomhet	145
Noen forutsetninger	146
Luthersk misjonsvirksomhet	147

Den første og største misjonsorganisasjonen	148
Noen pionérer	149
Misjon blant jøder og santaler	150
1880-årenes misjonsvekkelse	151
En studentvekkelse	152
Kina - et hovedland for norsk misjon	153
Kinamisjonsforbundet - Norsk Luthersk Misjonssamband	154
Finansiering, informasjon og misjonskall	155
Kvinneres rolle i lutherske misjonsorganisasjoner	156
Gifte kvinner	157
Misjonærbarn	158
Ugifte kvinnelige misjonærer	158
Oppstarten av frikirkelig misjon på 1800-tallet	160
Hva kjennetegnet frikirkelig misjon?	163
Kontinuitet og endring 1945-2020	164
Radio-arbeid	165
Misjon fra alle land til alle land	166
Samarbeid i Kirkenes Verdensråd og Lausannebevegelsen	167
Nye misjonsorganisasjoner	168
Utfordringen fra Øst-Europa	169
Verden på vandring	171
Veien videre	172
MISJON OG KIRKE I ENDRING	173
Kapittel 7	
En global kirke i endring	175
<i>Kari Storstein Haug og Tomas Sundnes Drønen</i>	
Innledning	175
Endringer i kristendommens geografiske tyngdepunkt og utbredelse	175
<i>World Christianity</i> - perspektiver på kristendommen som en verdensreligion	177
Den globale kirke - sammenheng og mangfold	179
Globale nettverk	180
Kristendom i globaliseringens tidsalder	181
Kristendom og langsom globalisering	182
Hurtige endringer i en digital tidsalder	183
Avslutning	185

Kapittel 8

En afrikansk kristentro i vekst 186
Roar G. Fotland
 Innledning 186
 Historisk blikk 188
 Tvang til tro? 190
 «Fire selv» og afrikansk teologi 190
 Virkelighetsforståelse 195
 Afrikanske kirker 197
 Afrikanske kirker i Vesten 200
 Pentekostal trend 201
 Avslutning 202

Kapittel 9

En pentekostal kirke som drivkraft i global misjon 204
Karl Inge Tangen og Truls Åkerlund
 Innledning 204
 Begynnelse (1900-1910) 205
 Organisering, ekspansjon og nasjonale bevegelser (1910-1970) 207
 Den karismatiske bevegelsen og neo-pentekostale kirker (1970-2019) 209
 Kjennetegn ved pentekostal misjon 210
Signs and blunders: Samtidige og fremtidige utfordringer 213

Kapittel 10

Misjonsstrukturer i endring 215
Hans Aage Gravaas
 Innledning 215
 Et historisk tilbakeblikk 216
 En ny tidsalder med nye utfordringer 217
 Kirkelig selvstendighet og globalt samarbeid 218
 Den stedeagne kirke – fra misjonsobjekt til misjonssubjekt? 221
 Nye samarbeidsmodeller 225
 Avslutning 229

MISSIOLOGISKE TEMAER	231
Kapittel 11	
Misjon og kirke	233
<i>Jeppé Bach Nikolajsen</i>	
Innledning	233
Den økumeniske bevegelsen	233
Desintegrasjonen av kirke og misjon	233
Reintegrasjonen av kirke og misjon i den økumeniske bevegelsen	234
Lesslie Newbigin	238
Den økumeniske bevegelsen og Lesslie Newbigin	238
Kirke og misjon hos Lesslie Newbigin	239
The Gospel and Our Culture Network	240
Lesslie Newbigin og The Gospel and Our Culture Network	240
Misjonal ekklesiologi i The Gospel and Our Culture Network	242
Misjonal kirkeforståelse i de nordiske landene	244
Avslutning	246
Kapittel 12	
Misjon, diakoni og rettferdighet	248
<i>Hans Morten Haugen</i>	
Innledning	248
Diakoni, frigjøring og rettferdighet	249
Begrepene frigjøring og rettferdighet	251
Hvordan forstå og møte undertrykkende strukturer?	251
Menneskerettigheter – muligheter og begrensninger	254
Trosbasert praksis og menneskerettighetsbasert praksis – ikke alltid harmoni ..	256
Avslutning	259
Kapittel 13	
Misjon, religion, diakoni og utvikling	260
<i>Stephanie Dietrich og Marianne Skjortnes</i>	
Innledning: Diakoni som evangeliet i handling	260
Religion og sekularisering	264
Religiøse virkelighetsforståelser	266
Diakoni som kristent bistandsarbeid og kamp for rettferdighet	266
Å være tospråklige om sin egenart	268
Hva er et kristent utviklingsarbeid?	269
Avslutning	272

Kapittel 14

Misjon, religionsteologi og dialog 273
Helje Kringlebotn Sødal

Innledning 273
 Begrepsavklaringer 274
 De klassiske modellene – eksklusivisme, inklusivisme og pluralisme 275
 Kritikk 280
 Alternativer 282
 Misjon og modeller 283
 Misjon og dialog 284
 Ett eller mange navn? 287

Kapittel 15

Misjon, kirken og det jødiske folk 289
Ole Christian M. Kvarme

Oppgjør med fortiden 290
 Tilbake til begynnelsen 291
 Israels Messias og jødisk tradisjon 292
 To pakter eller veier? 293
 Misjon – et vanskelig ord 295
 Jødekristne eller messianske jøder? 296
 Evangelisering blant jøder 298
 Et større perspektiv 300
 Bibelsk forankring 301

Kapittel 16

Misjon og muslimer 304
Mogens S. Mogensen

Innledning 304
 Kontekster 304
 Misjonshistorien 305
 Teologiske utfordringer 307
 Misjonsformer 310
 Konversjon 314
 Integrasjon i menigheter 315
 Avslutning 316

Kapittel 17

Misjon og den forfulgte kirke	317
<i>Frank-Ole Thoresen</i>	
Innledning	317
Religionsforfølgelse – et vanskelig begrep	318
Forfølgelse i et teologisk perspektiv	320
Forfølgelse – et resultat av onde krefter i verden	321
Jesu og de første disiplenes liv som paradigme og eksempel til etterfølgelse	321
Forfølgelse som «logisk konsekvens» i paulinsk litteratur	322
Kristi kors som teologisk paradigme for kirken	322
Doksologi – forfølgelse til Guds ære	323
Forfølgelse i et sosiologisk perspektiv	324
Kulturelt motivert forfølgelse	324
Nasjonalistisk motivert forfølgelse	325
Ideologisk motivert forfølgelse	326
Religiøst motivert forfølgelse	327
Forfølgelse i praksis	327
Hvem er forfølgerne?	329
Misjonærperspektivet	330
Representasjon	331
Teologisk undervisning	332
Global kristen tilhørighet	332
Utholdenhet og flukt	333
«Å lide sammen med»	334
Avslutning	334

Kapittel 18

Misjon og frigjøring	336
<i>Terese Bue Kessel og Kjell Nordstokke</i>	
Innledning	336
Helhetlig misjon på seks kontinent	336
Frigjøring på tre nivå	338
Politisk og sosial frigjøring av slaver	339
Kulturell og sosial frigjøring av kvinner	343
Det tvetydige i misjonens engasjement for frigjøring	344
Frigjøring på 2020-tallet	346
Avslutning	347

Kapittel 19

Misjon blant de minst nådde folkegruppene 348
Frank-Ole Thoresen

Innledning 348

Tverrkulturell misjon som kirkens prioritet 349

Hva er en folkegruppe? 352

Hvem er unådd? 354

10/40-vinduet 355

Folkegruppestrategien – en kritikk 356

 Ekklesiosentrisk misjon 357

 Strategiens relevans 358

Misjon blant de minst nådde folkegruppene i dag 359

 Teltmakermisjon 361

 Business as Mission (BAM) 362

 Diakonalt prosjektarbeid 362

 Teologisk opplæring 362

 Bibeloversettelse og utvikling av litterære ressurser på lokale språk 363

Avslutning 363

Kapittel 20

Misjon og kontekstualisering 364
Arne Redse

Innledning 364

Saken kontekstualisering – historiske glimt 365

Hvordan klassifisere og vurdere ulike modeller for kontekstualisering? 367

Oversettelsesmodellen 368

De kontekstbaserte modellene 368

Den motkulturelle modellen 369

En kontekstualiseringsmetode forankret i evangelikal teologi 370

En historisk og kontekstsensitiv forståelse av budskapet 370

Studere og inkludere målkontekstens forståelseshorisont 370

Den konkrete fremgangsmåten når tekst og kontekst foreligger 372

 (a) Språklige spørsmål 372

 (b) Tilknytningspunkt 373

 (c) Konfrontasjonspunkt 374

 (d) Utfoldelse av nye innsikter og nyanser 374

Avslutning 375

Kapittel 21**Misjon i en sekulær og postsekulær kontekst** 376*Knut Alfsvåg*

Innledning: Begreper og problemstilling 376

Historisk bakgrunn 377

Debattens første fase: Modernisering = sekularisering 379

Teologi på sekularitetens premisser 380

Sekulariseringsparadigmets avvisning: Modernitet = pluralisme 383

Teologien og det postsekulære perspektivet 385

AVSLUTNING 389**Kapittel 22****Kirkens vitnesbyrd i verden** 391*Jeppe Bach Nikolajsen og Ingrid Eskilt*

Innledning 391

Kallet til å vitne 393

Koinonia: Kirken som fellesskap 395*Diakonia*: Kirken som tjener 396*Kerygma*: Kirken som forkynner 397*Didache*: Kirken som underviser 399*Leiturgia*: Kirken som gudstjenestefeirende fellesskap 399

Orientert mot Guds rike 400

Avslutning 401

Bidragstyttere 402**Stikkord** 408